

Auca de Josep Irla (1876-1958)

President exiliat, de la Generalitat

1. Josep Irla, a Sant Feliu,
és on va trobar el seu niu.
2. Com en Xisco i en Colau,
els seus germans. Quin sarau!
3. Sa mare que es deia Rita
els cuinava la marmita.
4. El seu pare era taper
i amo de Cas Romeguer,
5. la taverna que regia
fent campanya nit i dia
6. pels del Centre Federal
del districte, la Bisbal.
7. En un ambient així
en Josep s'obre camí.
8. Estudia arts i oficis
i comparteix els desfici
9. del treball amb els germans:
tots tres són comerciants.
10. Fan compravenda de suro
per poder guanyar algun duro.
11. I per fer alguna pesseta
compten amb una goleta.
12. amb què fan transport de vi
pel llarg litoral marí.
13. L'any 1902 es casa
i porta la dona a casa
14. agafada del seu braç.
És la Florència Bas.
15. De la seva població
és elegit regidor.
16. I com que hi posa l'espatlla
també es disposa a ser batlle.
17. Poc després el veïnat
l'elegeix per a diputat,
18. perquè no tan sols fa obres
sinó que vetlla pels pobres.
19. I com que és tot un senyor,
passa a la Diputació.
20. L'any vint-i-tres tot s'atura.
Governa la Dictadura.
21. Però arriba el trenta-u
i llavors, molt oportú,
22. com a bon republicà,
fa costat a Macià.
23. El projecte d'estatut
elabora convençut.
24. Per fi, amb el nou parlament
està la mar de content.
25. D'Assistència Social
és director general.
26. Però no tothom a Espanya
amb la República hi guanya.
27. Uns militars descontents
va i ens ensenyen les dents.
28. I tot se'n va a fer punyetes:
les esquerres i les dretes,
29. quan es declara la guerra
que tot ho ensagna i esguerra.
30. És llavors que ell, amatent,
accepta ser president
31. del Parlament català
en l'últim ple que es farà.
32. S'exilia el trenta-nou
i després de l'enrenou
33. s'instal·la un temps al Voló,
un poblet del Rosselló,
34. fins que se'ns en va d'aquí
a Ceret, al Vallespir,
35. on li fan saber els companys
l'assassinat d'en Companys
36. i li proposen de ser
President a l'estranger.
37. Sempre al servei del país,
ell admet que sigui aixís.
38. Però per seguretat
cerca un lloc més allunyat.
39. Tot discret agafa el tren
i s'instal·la a Cogolin.
40. Quan per fi cau el feixisme
llavors Irla, amb optimisme,
41. pensa que podrà tornar
però tot resulta en va.
42. Exiliat denuncia
l'opressió que dia a dia
43. sofreix la nostra cultura
aquí en plena dictadura.
44. Fins que l'any 54
sí que deixa de combatre
45. i traspasa el seu mandat
de la Generalitat,
46. a Tarradellas Joan,
president d'ara endavant.
47. Llavors carregat d'històries
ens escriu unes memòries.
48. A Sant Rafèu va morir,
però està enterrat aquí.

Joan Vilamala, 2016